

ارائه دیدگاههایی در مورد

اقتصاد جریان نقد

Nick Anderson ✍️

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) در ماه مه ۲۰۲۳ الزامهایی برای موارد افشا منتشر کرد که شفافیت درباره هرگونه اقدام در خصوص تامین مالی تامین‌کننده را افزایش می‌دهد. الزامهای منتشر شده، تکمیل‌کننده الزامهای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) برای شرکتها در راستای ارائه اطلاعاتی است که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی این امکان را فراهم می‌سازد که تغییر در بدهی را ارزیابی کنند. هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری شرکتها را ترغیب می‌کند تا به‌کارگیری زود هنگام الزامهای جدید را در نظر داشته و اثربخشی موارد افشای موجود خود در مورد تغییر در بدهی را بررسی کنند. سرمایه‌گذاران برای مقایسه و ارزیابی شرکتها به اطلاعاتی در مورد جریانهای نقدی و تغییرهای غیرنقدی بدهی نیاز دارند. نیک اندرسون (Nick Anderson)، عضو هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری توضیح می‌دهد که شرکتها بی‌که اطلاعات را در چارچوب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی گزارش می‌دهند، ملزم به افشای تغییرهای غیرنقدی در بدهیها و نحوه اثرگذاری این افشا بر قدرت تحلیل سرمایه‌گذاران هستند.

زهرا نوری ✍️

به افرادی که تازه وارد این حرفه شده‌اند، توصیه می‌کنند که جریان پول نقد را پیگیری کنند تا بتوانند وضعیت کسب‌وکار را درک کنند.

این توصیه به‌منظور انتقال اهمیت درک پویایی جریان نقدی یک شرکت است. با این حال، یک چالش مهم برای سرمایه‌گذاران، شیوع فزاینده تغییرهای غیرنقدی در بدهی است که از نظر اقتصادی، معادل جریانهای نقدی تلقی می‌شود. از آنجایی که این معاملات شامل جریانهای نقدی نمی‌شوند، در صورت جریان نقدی منعکس نمی‌شوند.

تغییرهای غیرنقدی در بدهی رخ می‌دهد، برای نمونه، هنگامی که یک شرکت طبقه‌بندی بدهیهای مربوط به تمهیدهای تامین مالی تامین‌کننده (از جمله تمهیدهایی که به‌عنوان فروش حسابهای دریافتی معکوس^۱ نامیده می‌شود) را تغییر می‌دهد.

چکیده

معاملاتی که همزمان با تغییر در بدهیهای گزارش شده شرکت در صورت جریانهای نقدی منعکس نمی‌شود، متداول شده است. به‌عنوان نمونه، چنین معاملاتی می‌تواند مربوط به تامین مالی تامین‌کننده، تملک و تامین مالی اجاره باشد. اطلاعات مربوط به تغییرهای غیرنقدی در بدهی را می‌توان در صورت تطبیق بدهی که بیشتر شرکتها ارائه می‌کنند، پیدا کرد. سرمایه‌گذاران بیشتر اوقات از این اطلاعات برای تعدیل جریانهای نقدی گزارش شده هنگام تحلیل صورتهای مالی شرکت یا ارزش‌گذاری سهام آن استفاده می‌کنند.

آیا پول نقد همچنان پادشاه است؟

بیشتر سرمایه‌گذاران با عبارت «پول نقد پادشاه است»، آشنا هستند. تحلیلگران باتجربه و مدیران پورتفوی بیشتر اوقات

شناسایی شود.

از بازخورد سرمایه‌گذاران می‌توان دریافت که اطلاع از زمان تغییر طبقه‌بندی توسط شرکت، در تحلیل بدهیها و جریانهای نقدی امری ضروری است. تغییر در طبقه‌بندی می‌تواند منجر به تغییر در جریانهای نقدی گزارش شده شود: یک جریان ورودی وجه نقد عملیاتی، هنگامی که حساب پرداختی تجاری در ابتدا ایجاد می‌شود، به دنبال آن یک جریان خروجی نقدی تامین مالی، هنگامی که حساب پرداختی مالی جدید پرداخت می‌شود. در این سناریو، سرمایه‌گذاران نشان دادند که طبقه‌بندی مجدد را به عنوان عامل بزرگ نشان دادن جریان نقد عملیاتی دانسته و اثر کلی آن را در تحلیل جریان نقد آزاد شرکت، وارونه می‌بینند.

تحصیل‌های دربردارنده معاملات غیرنقدی

اجازه دهید برای نمونه از یک شرکت (شرکت الف) استفاده کنیم که دو شرکت (شرکتهای ب و پ) را که ساختار مالی یکسانی دارند، تحصیل می‌کند (جدول ۱).
تحصیل شرکت ب توسط شرکت الف:
• شرکت الف شرکت ب را در ازای مبلغ ۱۰۰ میلیون واحد پولی تحصیل می‌کند.

الزامهایی برای موارد افشا که هیئت در ماه مه ۲۰۲۳ منتشر کرد، شفافیت تمهیدات مالی تامین‌کننده و آثار آنها بر تعهدهای شرکت، جریانهای نقدی و قرارگرفتن در معرض ریسک نقدینگی را افزایش می‌دهد. این الزامها برای دوره‌های گزارشگری که از ۱ ژانویه ۲۰۲۴ یا پس از آن شروع می‌شوند، لازم‌الاجرا هستند.

تغییرهای غیرنقدی در بدهی همچنین زمانی رخ می‌دهد که شرکت بدهی تحصیل شده را به عنوان بخشی از یک تملک می‌پذیرد؛ همانند هنگامی که شرکتها به عنوان نمونه، براساس تغییرهای ارزش خارجی یا تغییر در ارزش منصفانه، قرارداد اجاره تنظیم می‌کنند. در ادامه، دو نمونه بیشتر از تمهیداتی تامین مالی و تحصیل را توضیح داده می‌شود.

تمهیدات تامین مالی تامین‌کننده که دربردارنده طبقه‌بندی مجدد در ترازنامه است

براساس برخی از این تمهیدات، بدهیهای پرداختی، پس از تایید برای مشمولیت در تمهیدات، جایگاه خود را در طبقه‌بندی موجود در ترازنامه شرکت حفظ می‌کنند. در سایر تمهیدات، ممکن است در طبقه‌بندی این بدهیها تغییری ایجاد شود، شاید یک بدهی پرداختی حذف و بدهی پرداختی مالی جدیدی

جدول ۱- نمونه‌ای از تجدید طبقه‌بندی ترازنامه

میلیون واحد پولی	حسابهای پرداختی تجاری ایجادشده	حسابهای پرداختی تجاری و حسابهای پرداختی تامین مالی شناسایی شده	پرداختی تامین مالی پرداخت شده
ترازنامه			
حسابهای پرداختی تجاری	+۱۰۰	-۱۰۰	
حسابهای پرداختی مالی		+۱۰۰	-۱۰۰
صورت جریان وجه نقد			
جریانهای نقد عملیاتی	+۱۰۰	جریان وجه نقدی ثبت نشده	
جریانهای نقدی تامین مالی			-۱۰۰

این امکان را فراهم می‌سازد که تغییرهای بدهی، از جمله تغییرهای ناشی از جریانهای نقدی و تغییرهای غیرنقدی را ارزیابی کنند. یکی از راههایی که شرکتها الزامها را اجرا می‌کنند، افشای صورت تطبیق بدهی از ترازنامه افتتاحیه تا اختتامیه است. هرچند که ارایه صورت تطبیق اجباری نیست، با این وجود روشی موثر برای شرکتها در رعایت الزامها بوده و بیشتر شرکتها برای به‌کار بستن اصلاحات، صورت تطبیق را افشا می‌کنند.

این افشا به‌طور کلی «تطبیق بدهی» یا «تطبیق بدهیهای ناشی از فعالیتهای تامین مالی» نام دارد. گاهی اوقات، شرکتها اطلاعات مورد نیاز در مورد تغییرهای بدهی را به‌عنوان بخشی از صورت تطبیق خالص بدهی ارایه می‌کنند (جدول ۳).

چرا اطلاعات مربوط به تغییرهای غیرنقدی بدهیها برای تحلیل سرمایه‌گذاری اهمیت دارد؟

از آنجایی که سرمایه‌گذاران به دنبال بینشهایی در مورد توانایی یک شرکت برای ارایه بدهی خود، سرمایه‌گذاری برای آینده و پرداخت سود سهام شرکت هستند، شفافیت در زمینه تغییرهای غیرنقدی بدهیها به‌منظور درک پویایی جریان نقدی اساسی یک کسب‌وکار، ضرورت دارد. سرمایه‌گذاران بیشتر اوقات صورت جریانهای نقدی را بازسازی می‌کنند تا هم جریانهای نقدی گزارش شده و هم تغییرهای بدهیها که از نظر اقتصادی معادل جریانهای نقدی تلقی می‌شوند را در برگیرد.

شرکت ب هیچ وجه نقد یا بدهی ندارد.

• بهای تحصیل که به‌عنوان جریان نقدی سرمایه‌گذاری در صورت جریان نقدی شرکت الف نشان داده می‌شود، ۱۰۰ میلیون واحد پولی است.

خرید شرکت پ توسط شرکت الف:

• شرکت الف شرکت پ را در ازای مبلغ ۶۰ میلیون واحد پولی تحصیل می‌کند.

شرکت پ ۴۰ میلیون واحد پولی بدهی دارد.

• برای تحصیل شرکت پ، هزینه (جریان خروجی نقدی سرمایه‌گذاری) نمایش داده شده در صورت جریان نقدی شرکت الف، ۶۰ میلیون است. با این حال، تحصیل شرکت پ منجر به این خواهد شد که شرکت الف ۴۰ میلیون واحد پولی دیگر بدهی را در نظر بگیرد (جدول ۲).

هنگامی که شرکت الف با شرکت پ تلفیق شود، این بدهی در ترازنامه شرکت الف منعکس خواهد شد.

از منظر اقتصادی، تحصیل شرکتها ب و پ توسط شرکت الف، یکسان است. با این حال، این تساوی تنها با تحلیل اطلاعات در مورد تغییرهای وجه نقد و بدهی، مشهود است.

اطلاعات مربوط به تغییرهای غیرنقدی در بدهی را کجا می‌توان یافت

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری در سال ۲۰۱۶، الزامهایی را برای شرکتها تعیین کرد تا آن‌ها اطلاعاتی را در یادداشتهای صورتهای مالی ارایه کنند که برای سرمایه‌گذاران

جدول ۲ - نمونه معامله غیرنقدی

شرکت پ	شرکت ب	میلیون واحد پولی
(۶۰)	(۱۰۰)	صورت جریان نقد جریان نقدی خروجی سرمایه‌گذاری - تحصیل
(۴۰)		بدهی تحقق یافته
(۱۰۰)	(۱۰۰)	اثر اقتصادی تحصیل

مالی مربوط به جریانهای نقدی توسط شرکتها، بازتاب‌دهنده پاسخ سرمایه‌گذاران به سومین مشورتخواهی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری است.

سرمایه‌گذاران وجود پروژه‌ای در زمینه صورت جریانهای نقدی و موضوعهای مرتبط با آن را دارای اولویته بالاتر از هر پروژه احتمالی دیگر ارزیابی کردند. سرمایه‌گذاران گفتند که در تطبیق صورت جریانهای نقدی با سایر صورتهای مالی اساسی مشکل داشته و بر نیاز به شفافیت بیشتر در مورد تغییرهای غیرنقدی تاکید کردند. هیئت، به‌عنوان بخشی از مرحله پژوهشی پروژه، دامنه پروژه را تعریف کرده و در نظر خواهد گرفت که هدف پروژه باید بررسی جامع الزامهای مربوط به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باشد یا این که اصلاحات هدفمندتری را انجام دهد.

پانوشت:

1-Reverse Factoring

منبع:

• Anderson, N. (2023). *Providing Insights into Cash Flow Economics*. www.ifs.org.

اطلاعات صورت جریانهای نقدی همراه با اطلاعات مربوط به تغییرهای بدهیها، می‌تواند برای موارد زیر استفاده شود:

• تطبیق تغییر در خالص بدهیها (از ترازنامه افتتاحیه تا اختتامیه) تا اطمینان پیدا شود که جریانهای نقدی و تغییرهای بدهیها که از نظر اقتصادی معادل جریانهای نقدی تلقی می‌شوند، شناسایی شده‌اند.

• تحلیل جریانهای نقدی عملیات اصلی شرکت و خلق جریانهای نقدی آزاد.

• درک منابع مالی یک شرکت و نحوه استفاده از آن منابع در طول زمان.

• تقویت اعتماد به پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی شرکت.

• ارزیابی بهتر توانایی شرکت در مدیریت و بازپرداخت بدهی‌های آن.

گامهای بعدی برای هیئت استانداردهای بین‌المللی

حسابداری: پروژه آتی در مورد صورت جریان نقدی

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، پروژه‌ای در مورد صورت جریانهای نقدی و موضوعهای مرتبط به برنامه‌کاری ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۶ خود اضافه کرده است. تصمیم برای پژوهش در مورد نحوه به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری

جدول ۳- نمونه‌ای از صورت تطبیق

یادداشت x- صورت تطبیق بدهی						
۲۰X۲	تغییرات غیرنقدی			جریانهای نقدی	۲۰X۱	هزار واحد پولی
	تغییرات نرخ ارز	تامین‌کننده تامین مالی	کسب‌وکارهای تحصیل شده			
۲۵۳۵۰	(۱۵۰)		۴۵۰۰	(۱۰۰۰)	۲۲۰۰۰	استقراض بلندمدت
۱۹۳۰	(۷۰)	۱۵۰۰		(۵۰۰)	۱۰۰۰	استقراض کوتاه‌مدت
۳۵۵۰			۳۵۰	(۸۰۰)	۴۰۰۰	بدهیهای اجاره
(۵۲۵)				۱۵۰	(۶۷۵)	داراییهای نگهداری‌شده برای پوشش وامهای بلندمدت
۳۰۳۰۵	(۲۲۰)	۱۵۰۰	۴۸۵۰	(۲۱۵۰)	۲۶۳۲۵	جمع کل بدهی